

Regeringskansliet - Socialdepartementet

s.remissvar@regeringskansliet.se, s.hc@regeringskansliet.se
kopia till kalle.brandstedt@regeringskansliet.se

Remissvar SOU 2024:70 Tiotandvård - ett förstärkt högkostnadsskydd för tandvård. Diarienummer: S2024/01892

Föreningen Svensk Dentalhandel (FSD) är en branschförening för företag som är verkamma som tillverkare, importörer och distributörer av dentalprodukter till den svenska marknaden. Föreningen har ett 50-tal medlemmar som står för en mycket stor del av omsättningen på den svenska dentalmarknaden.

Det finns behov av ett förstärkt högkostnadsskydd för svensk tandvård men ålderskriteriet i förslaget till förstärkt högkostnadsskydd är tyvärr inte träffsäkert när det gäller detta behov.

I en undersökning, gjord av Novus på uppdrag av Sveriges Tandläkarförbund som publicerades i september 2023, uppger 15% av befolkningen att de inte har råd att prioritera de tandvårdsbesök de behöver. Undersökningen visar att personer i åldern 35–49 år, personer med utbildning från gymnasiet eller lägre, arbetare, boende i hyreslägenhet, personer med en hushållsinkomst lägre än 300 000 kr/år och boende i norra Sverige i lägre utsträckning än populationen som helhet har råd att prioritera tandvårdsbesök.

Föreningen Svensk Dentalhandel föreslår som alternativ till förslaget om Tiotandvård att ett förstärkt högkostnadsskydd utformas genom en förstärkning av det befintliga högkostnadsskyddet inom det statliga tandvårdsstödet i kombination med tydliga behovskriterier. Det skulle bättre kunna nå de patienter som har det största behovet av ett högkostnadsskydd för omfattande tandvårdsbehandlingar.

Erfarenheten från införandet av den så kallade +65 reformen bör beaktas vid införande av en åldersgräns för ett förstärkt högkostnadsskydd. Den reformen avskaffades efter några år genom att harmoniseras med högkostnadsskyddet för övriga vuxna åldersgrupper.

Införandet av en åldersgräns för ett förstärkt högkostnadsskydd riskerar bland annat att patienter som närmar sig åldern 67 avvaktar med större åtgärder tills de fyller 67 och att det uppskjutna behandlingar kan blir mer omfattande och kostsamma.

Införandet av en åldersgräns för ett förstärkt högkostnadsskydd riskerar även att patienter som närmar sig åldern 67 avvaktar med större åtgärder tills reformen träder i kraft vilket skulle innebära en kraftigt negativ inverkan på hela marknaden för protetik fram till ikraftträdandet av reformen. För företag som arbetar med tandteknik kan vi tyvärr räkna med omfattande permitteringar, uppsägningar samt till och med nedläggningar.

Inte bara marknaden för protetik skulle påverkas negativt, utan även tandvårdsbranschens utvecklings- och investeringsvilja riskerar att minska avsevärt fram till reformens ikraftträdande.

I förslaget till förstärkt högkostnadsskydd ingår att de behandlingar som omfattas av Tiotandvård ersätts enligt de referenspriser som ingår i det statliga tandvårdsstödet och som fastställs av TLV. Att införa denna typ av prisreglering riskerar att minska effektiviteten samt branschen attraktionskraft. En av erfarenheterna från prisregleringen av tandvården 1974–1998 är att den svenska marknaden för tandvård blev mindre attraktiv vilket medförde en avsevärd utflyttning av svenska tandläkare till andra länder. En sådan utveckling skulle framöver kunna ha mycket skadliga effekter på den svenska tandvårdens utveckling och tillväxt.

Det är viktigt för tandvårdsbranschens effektivitet att behålla fri etableringsrätt och fri prissättning. En sund konkurrens inom tandvårdsbranschen bör leda till en rimlig prissättning och god effektivitet. Att prisreglera protetiken utifrån referenspriserna innebär en kraftig begränsning av möjligheten att anpassa protetiken utifrån individen. Tandvården kommer inte att kunna arbeta lika mycket med individanpassningen som de gör i dag och risken ökar för att patienten inte ska trivas med sina nya tänder.

Eftersom referenspriserna i många fall inte ger full kostnadstäckning för tandvården uppstår det en risk för att tandvårdsklinikerna söker billigare alternativ för behandlingar och ingående materiel vilket riskerar att gå ut över kvaliteten på behandlingar och ingående material. Det vore olyckligt om statliga medel som tillförs tandvården inte används för inköp av medicintekniska produkter som uppfyller alla relevanta krav på kvalitet, säkerhet och hållbarhet som gäller inom EU.

Förslaget om tiotandvård och den föreslagna ersättningsmodellen med referenspriser kommer sannolikt att leda till att de höga, och väl underbyggda kvalitets- och hållbarhetskrav, som flera större kundgrupper ställer inom till exempel protetikområdet inte kan bibehållas. Detta riskerar en kvalitetssänkning för denna typ av behandlingar och minskat utrymme för tandvårdens bidrag till FOU.

Vi anser att det är viktigt att fortsätta satsa på förebyggande tandvård och att se tandvården som en helhet, där tandvård för alla åldersgrupper ingår. Genom en sammanhängande strategi för god tandhälsa genom hela livet kan förebyggande insatser under ungdomsåren minska behovet av omfattande behandlingar senare, vilket i sin tur minskar belastningen på vuxentandvården. Långsiktig förebyggande tandvård är en av grundstenarna till att Sverige hittills haft en mycket god tandstatus.

Vi vill också uttrycka vår oro över den beslutade sänkningen av åldersgränsen för fri tandvård från 23 till 19 år, då detta innebär en minskning av förebyggande insatser som är avgörande för att upprätthålla god tandhälsa och hållbarhet.

Stockholm den 15 januari 2025
FÖRENINGEN SVENSK DENTALHANDEL

Mats Holme, ordförande